

Sygn. akt III A Ua 710/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ireneusz Lejczak
Sędziowie:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz SSA Barbara Pauter (spr.)
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku Z. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji Z. G.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 7 marca 2013 r. sygn. akt IX U 1273/12

zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I i II oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 14 czerwca 2012 r. w ten sposób, że stwierdza, iż wnioskodawca Z. G. nie jest zobowiązany do opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2011 r. do grudnia 2011r. z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 marca 2013 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił odwołanie Z. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 14 czerwca 2013 r. określającej zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę 2.173,40 zł.

Sąd ten ustalił, że wnioskodawca z dniem 24 grudnia 1997 r. zarejestrował w Urzędzie Miejskim W. działalność gospodarczą polegającą na produkcji, handlu, imporcie-exportie, produkcji radiowo-telewizyjnej, pośrednictwie finansowym, gastronomii, marketingu, reklamie oraz usługach: informatycznych, rachunkowo-księgowych,

ogólnobudowlanych, instalacyjno-wykończeniowych, transportowych, turystycznych, telekomunikacyjnych i hotelarskich na terenie kraju i pod adresem zamieszkania.

W pouczeniu z zaświadczenia o wpisie do ewidencji wyraźnie zapisano, że przedsiębiorca jest, zobowiązany zgłaszać organowi ewidencyjnemu w ciągu 14 dni zmiany stanu faktycznego i prawnego odnoszące się do przedsiębiorcy i wykonywanej przez niego działalności.

Wnioskiem z dnia 30 maja 2012 r. wnioskodawca zażądał zmiany wpisu w CE (...) przez wpis informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej na 2 lata.

W latach: 2007 - 2009 wnioskodawca na wezwanie Urzędu Skarbowego składał deklaracje VAT-7 wykazujące stratę z tytułu działalności gospodarczej.

W latach 2010 - 2011 wnioskodawca również nie zapłacił podatków. W PIT-36 deklarował dalszą stratę. W roku podatkowym 2011 zeznał organowi podatkowemu, że ze stosunku pracy osiągnął przychód 24.705,90 zł z kosztem uzyskania przychodu 445,- zł; koszty uzyskania zerowego przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej wyniosły 2.337,76 zł, a zaliczka podatkowa pobrana przez pracodawcę 2.079,- zł. Suma składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wyniosła w 2011 r. - 2.248,67 zł. Tę kwotę uiszczył pracodawca wnioskodawcy.

Pomiędzy XII.2006 r. a XII.2011 r. wnioskodawca pozostawał na utrzymaniu partnerki, która pracowała w firmie farmaceutycznej. Zajmował się w tym czasie dziećmi urodzonymi w (...) r. i 2006 r. W 2008 r. wnioskodawca uległ wypadkowi doznając zwichnięcia pięty - przeszedł leczenie operacyjne i długotrwałą rehabilitację. Miał trudności z łączeniem zaangażowania rodzinnego, leczenia i rehabilitacji powypadkowej z aktywnością zawodową - w sumie nie wykonywał żadnej działalności gospodarczej, szukał pracy. Do 2010 r. wnioskodawca płacił składki zdrowotne w związku z zarejestrowaną działalnością gospodarczą, nie wiedział, że trzeba zgłosić zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej, bo pouczenia o tym nie przeczytał. Nie potrafił organizacyjnie połączyć żadnego rodzaju zarejestrowanej działalności gospodarczej z opieką nad dziećmi. Pracownikiem był w okresie 15 września 2011 r. do lutego 2013 r.

W spornym, okresie wnioskodawca odczuwał stany depresyjne, których nie leczył, dlatego był mało aktywny i operatywny. Ostatnio - 2 tygodnie przed rozprawą - był konsultowany psychiatrycznie po raz pierwszy w życiu. Otrzymał receptę na jeden z antydepresantów, którego nie wykupił, bo nie ma za co. Wnioskodawca ma złą sytuację finansową, ponieważ w spornym okresie razem z partnerką pozaciągali długi, których czas spłaty nadszedł teraz. W złym stanie psychicznym wnioskodawca miał tendencje do odkładania na później wszelkiej aktywności i to tłumaczy, dlaczego tak późno zawiesił działalność gospodarczą.

W okresie: XII 2006 r. - XII 2011 r. wnioskodawca nie złożył w ZUS dokumentów zgłoszeniowych i wyrejestrowujących w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą. Do ubezpieczeń społecznych zgłosił się z dniem 1 października 2004 r., a z dniem 1 czerwca 2012 r. - wyrejestrował swą działalność. Nie została wydana decyzja o podleganiu przez wnioskodawcę ubezpieczeniu zdrowotnemu za sporny w sprawie okres.

Postępowanie wyjaśniające trwało w ZUS pomiędzy 15 lutego a 10 maja 2012 r., wnioskodawca dowiedział się o nim 1 marca 2012 r. Obronę podjął w dniu 17 lipca 2012 r. odwołaniem od decyzji.

Ani przyjaciółka rodziny wnioskodawcy od 2004 r., ani także jego aktualna partnerka życiowa (poznana w 2007 r., w bliskiej relacji od około 4 lat) nigdy nie widziały wnioskodawcy przy wykonywaniu działalności gospodarczej, pomimo częstych kontaktów. Ówczesna partnerka wnioskodawcy miała bardzo dużo wyjazdów służbowych i wtedy wyłącznie wnioskodawca zajmował się dziećmi. Nigdy nie widziały żadnej tablicy informującej o prowadzeniu przez wnioskodawcę działalności gospodarczej pod adresem zamieszkania.

Firma (...) figurowała w Internecie, ale nie wyglądało, żeby ktoś się nią interesował.

W 2009 r. dzieci wnioskodawcy poszły do przedszkola. Wnioskodawca pozostawał na utrzymaniu partnerki. Po wypadku stan zdrowia wyłączył go z aktywności właściwie każdego rodzaju na okres około 1,5 roku.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją ZUS, tj. od kwietnia 2011 r. do grudnia 2011 r., wnioskodawca prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Jest zatem zobowiązany do odprowadzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu. Zaskarżona decyzja organu rentowego jest zatem prawidłowa.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył wnioskodawca, zarzucając naruszenie prawa materialnego - art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - przez przyjęcie, że faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej nie może zaistnieć, jeśli później nastąpiło formalne zawieszenie działalności gospodarczej, jak również, że stan faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej jest uzależniony od jej sezonowego charakteru, naruszenie przepisów postępowania – tj. art. 328 § 2 kpc, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a polegające na pominięciu w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku omówienia przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom wskazującym na zaprzestanie prowadzenia działalności przez wnioskodawcę w spornym okresie oraz błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu, że wnioskodawca, pomimo nieprowadzenia działalności, z własnej woli płacił składki na ubezpieczenie społeczne, założenie, że wyrejestrowanie działalności gospodarczej zostało dokonane w związku z kontrolą organu rentowego, jak również przyjęciu, że wnioskodawca zgłosił zmianę stanu faktycznego i prawnego, polegającą na faktycznym zaprzestaniu prowadzenia działalności po upływie 3 lat i 5 miesięcy od daty otrzymania pouczenia.

Wskazując na powyższe zarzuty Z. G. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie zmianę wyroku i zwolnienia wnioskodawcy z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia do grudnia 2011 r.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona.

Wnioskodawca domagał się zwolnienia z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia do grudnia 2011 r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, wskazując, iż w okresie tym działalności faktycznie nie prowadził, pomimo iż figurowała ona w ewidencji.

Trafnie wywodzi skarżący wskazując, iż obowiązek ubezpieczenia jest związany z rzeczywistym prowadzeniem działalności.

Osoby prowadzące działalność gospodarczą podlegają z tego tytułu obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.). Według art. 13 pkt. 4 tej ustawy obowiązek ubezpieczenia powstaje z dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej, a ustaje z dniem, w którym nastąpiło zaprzestanie jej prowadzenia, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował się wykładnią przepisu art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zawsze jednolicie wykładając pojęcie "zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej" powodujące ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z tym jednolitym stanowiskiem obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującym wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności. Jednocześnie w orzecznictwie zasadnie przyjmuje się, iż wpis do ewidencji prowadzi do domniemania prawnego, że osoba, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności, jest traktowana jako prowadząca działalność (por. wyroki Sądu Najwyższego z 11.I.2005 r., I UK 105/04, OSNP Nr 13/2005, poz. 198; z 25.XI.2005 r., I UK 80/05, OSNP Nr 19-20/2006, poz. 309; z 30.XI.2005

r., I UK 95/05, OSNP Nr 19-20/2006, poz. 311). Domniemanie to może być obalone wykazaniem, że działalność nie była faktycznie wykonywana. Ciężar dowodu wykazania, że działalność gospodarcza, pomimo jej faktycznego zarejestrowania, nie był prowadzona spoczywa na ubezpieczonym w myśl art. 6 kc (wyrok Sądu Najwyższego z 19.III.2007 r., III UK 133/06, niepubl.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, że istotnie wnioskodawca w wymienionym okresie, tj. od kwietnia 2011 r. do grudnia 2011 r., faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej.

Na tę okoliczność wnioskodawca przedłożył dokumentację skarbową.

Roczne zeznanie podatkowe wnioskodawcy wskazuje, że wnioskodawca w roku 2011 nie osiągnął z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej żadnego przychodu. Jednocześnie z zeznania tego wynika, że wnioskodawca osiągnął w roku tym przychód z tytułu zatrudnienia, co pozwala na domniemanie, że jego działalność zarobkowa skupiona była na osiąganiu dochodów ze stosunku pracy. Także zeznania świadków wskazują, że wnioskodawca nie prowadził działalności gospodarczej, ponieważ z racji stosunków rodzinnych, ograniczył aktywność zawodową z konieczności opieki nad dziećmi.

Wymienione wyżej dowodowy wskazują, iż działalność gospodarcza nie była prowadzona przez wnioskodawcę już wcześniej, tj. od 2008 r. W roku 2008 wnioskodawca doznał bowiem wypadku, który wymagał dłuższego powstrzymania się od prowadzenia działalności zarobkowej. Okres ten wnioskodawca określił jako 1,5 roku. W tym czasie wnioskodawca odbywał rehabilitację i opiekował się dziećmi. Taka sytuacja miała miejsce aż do 2011 r., kiedy podjął zatrudnienie. Nieracjonalnym zatem byłoby przyjęcie, iż wnioskodawca, niewykonywujący działalności gospodarczej przed dniem 1 kwietnia 2011 r., podjął ją na okres 1 roku po tej dacie, równoległe do zatrudnienia.

Mając powyższe na uwadze należy przyjąć, że wnioskodawca wykazał, iż w okresie objętym zaskarżoną decyzją, tj. od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r., nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej, pomimo iż nie dokonał jej formalnego zawieszenia.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że stwierdził, iż wnioskodawca nie jest zobowiązany do opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2011 r. do grudnia 2011 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.